

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων
e-mail:ecocom-belgrade@mfa.gr

Ενημερωτικό Δελτίο

Ιουλίου 2023

Επιμέλεια: Αντώνιος Κατεπόδης, Γεν. Σύμβουλος ΟΕΥ Β΄
Συντάκτης: Όλγα Μπάρμπα, Γραμματέας ΟΕΥ Γ΄

Γραφείο ΟΕΥ
Βελιγραδίου

Οικονομικό & Επιχειρηματικό Περιβάλλον

- ✓ **Η Κεντρική Τράπεζα αυξάνει το βασικό επιτόκιο στο 6,5%**
Στις 13 Ιουλίου το Εκτελεστικό Συμβούλιο της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας (NBS) αποφάσισε να αυξήσει το βασικό επιτόκιο κατά 25 μ.β., στο 6,5%, καθώς και τα επιτόκια καταθέσεων και δανεισμού στο 5,25 και 7,75%, αντίστοιχα. Σύμφωνα με το σχετικό δελτίο τύπου, το Εκτελεστικό Συμβούλιο εκτίμησε ότι η περαιτέρω σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής είναι απαραίτητη για να αποτραπεί η άνοδος των προσδοκιών για τον πληθωρισμό και να διασφαλιστεί ότι ο πληθωρισμός ακολουθεί μια βιώσιμη καθοδική πορεία και θα επιστρέψει εντός του ορίου ανοχής. Η ανακοίνωση αναφέρει επίσης ότι η εξασθένηση των παγκόσμιων πληθωριστικών πιέσεων συνεχίστηκε και οι παγκόσμιες τιμές της ενέργειας, των τροφίμων και των βιομηχανικών πρώτων υλών υποχωρούν σε ετήσιους όρους.
- ✓ **Ανακοινώσεις περί πληθωρισμού**
Ο Αναπληρωτής επικεφαλής του Τομέα Οικονομικής Έρευνας και Στατιστικής της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας (NBS), Μίλαν Τράικοβιτς δήλωσε στο RTS ότι ο πληθωρισμός επιβραδύνεται, αφού κορυφώθηκε στο 16,2% τον Μάρτιο. Σύμφωνα με τον ίδιο το α' δεκαπενθήμερο του Ιουλίου δεν υπήρξαν σχεδόν καθόλου αυξήσεις τιμών ενώ το μερίδιο του εισαγόμενου πληθωρισμού μειώνεται. Ειδικότερα ανέφερε ότι η επιβράδυνση του πληθωρισμού δεν γίνεται αισθητή επειδή ο μηνιαίος πληθωρισμός είναι στο 0,7% και ότι ο ετήσιος πληθωρισμός μειώθηκε από 14,8% τον Ιούνιο σε 13,7% στα μέσα Ιουλίου, προειδοποιώντας ωστόσο ότι ορισμένες τιμές συνεχίζουν να αυξάνονται, με τις τιμές ορισμένων τροφίμων να φτάνουν σε ετήσια βάση πληθωρισμού άνω του 40%. Σύμφωνα με τον κ. Τράικοβιτς, οι προβλέψεις για το τέλος του έτους παραμένουν αμετάβλητες, και ο πληθωρισμός αναμένεται να μειωθεί στο 8% μέχρι το τέλος του έτους και στο +/- 1,5% μέχρι τα μέσα του 2024.
- ✓ **Το δημόσιο χρέος της Σερβίας στο 51,4% του ΑΕΠ**
Το Υπουργείο Οικονομικών της Σερβίας ανακοίνωσε ότι το δημόσιο χρέος της χώρας ανερχόταν στο 51,4% του ΑΕΠ στα τέλη Μαΐου 2023. Ειδικότερα, στο σχετικό Δελτίο τύπου αναφέρεται ότι το δημόσιο χρέος ανήλθε συνολικά σε περίπου 35,52 δισ. ευρώ στα τέλη Μαΐου, σε σύγκριση με 34,94 ή 50,6% του ΑΕΠ στα τέλη Απριλίου. Υπενθυμίζεται επίσης ότι το δημόσιο χρέος της Σερβίας στο τέλος του 2022 ανήλθε σε 33,33 δισ. ευρώ ή 55,1% του ΑΕΠ.
- ✓ **Ανακοινώσεις Προέδρου Βούτσιτς για οικονομικά θέματα**
Ο πρόεδρος της Σερβίας Αλεξάνταρ Βούτσιτς ανακοίνωσε ότι οι αυξήσεις στους μισθούς θα ξεκινήσουν την 1η Σεπτεμβρίου και ότι οι αυξήσεις στις συντάξεις θα ξεκινήσουν την 1η Οκτωβρίου. Ειδικότερα, κ. Βούτσιτς ανακοίνωσε υψηλότερους μισθούς για τις στρατιωτικές ειδικές δυνάμεις και την αστυνομία. Ο πρόεδρος υποσχέθηκε επίσης υψηλότερους μισθούς κατά 5,5% για δασκάλους, νοσηλευτές και συνταξιούχους. Τέλος, ανακοίνωσε ότι αναμένει τουλάχιστον 4,5 δισ ξένες επενδύσεις μέχρι το τέλος του έτους και πρόσθεσε ότι τα αποθέματα χρυσού της χώρας δεν ήταν ποτέ υψηλότερα.
- ✓ **Μέσος μισθός Μαΐου στα 86.220 RSD.**
Σύμφωνα με ανακοίνωση της Στατιστικής Υπηρεσίας της Σερβίας, το μέσο μηνιαίο ακαθάριστο εισόδημα ανήλθε τον Μάιο σε 118.992 δηνάρια (περίπου 1.020 ευρώ) ενώ το καθαρό σε 86.220 (περίπου 740 ευρώ) Ο διάμεσος μισθός ήταν 66.244 δηνάρια (περίπου 570 ευρώ). Κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Μαΐου, σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2022, η αύξηση ανήλθε σε 15,5% σε ονομαστικές τιμές, ωστόσο σε πραγματικές σημειώθηκε μείωση κατά 0,1%.

- ✓ **Τα συνδικάτα ζητούν να αυξηθεί ο κατώτατος μισθός κατά 20% το 2024**
Η Συνδικαλιστική Ένωση Nezavisnost και η Ομοσπονδία Ανεξάρτητων Συνδικάτων της Σερβίας (SSSS) ανακοίνωσαν ότι θα ζητήσουν αύξηση του κατώτατου μισθού για το 2024 κατά περισσότερο από 20%. Η πρόεδρος της Nezavisnost, Cedanka Andric, δήλωσε στο πρακτορείο ειδήσεων Beta ότι δεν έχει ακόμη συμφωνηθεί στρατηγική σχετικά με τις διαπραγματεύσεις για την αύξηση του κατώτατου μισθού για το επόμενο έτος, οι οποίες θα ξεκινήσουν στα μέσα Αυγούστου, αλλά λαμβάνοντας υπόψη τον τρέχοντα πληθωρισμό, η αύξηση δεν μπορεί να είναι μικρότερη του 20%. Σύμφωνα με την ίδια το κόστος ζωής έχει αυξηθεί κατά 30% και ο κατώτατος μισθός υστερεί ήδη κατά περίπου 12.000 δηνάρια (περίπου 100 ευρώ) έναντι του ελάχιστου καταναλωτικού καλαθιού. Πρόσθεσε επίσης ότι ο κατώτατος μισθός των περίπου 40.000 δηναρίων (περ. 340 ευρώ) για φέτος είναι πολύ πίσω από το ελάχιστο καταναλωτικό καλάθι, το οποίο κοστίζει περίπου 52.000 δηνάρια (περ. 440 ευρώ). Ανέφερε επίσης ότι δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία για το πόσοι εργαζόμενοι λαμβάνουν τον κατώτατο μισθό, αλλά ότι εκτιμάται ότι ο αριθμός αυτός κυμαίνεται μεταξύ 400.000 και 500.000 ατόμων.

- ✓ **Η Κυβέρνηση προβλέπει ανάπτυξη 2,5%.**
Το Συμβούλιο ΑΕΠ της σερβικής κυβέρνησης δήλωσε ότι αναμένει ανάπτυξη 2,5% φέτος. Κατά τη συνεδρίασή του, η Πρωθυπουργός Άνα Μπερνάμπιτς ανέφερε ότι η βιομηχανική παραγωγή, οι κατασκευές, η γεωργία και η βιομηχανία μεταποίησης είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη, προσθέτοντας ότι σημείωσαν μεγάλη πρόοδο αυτό το τρίμηνο. Πρόσθεσε επίσης, ότι ο τουρισμός παρουσίασε σημαντική ανάπτυξη ειδικά σε ό,τι αφορά τις αφίξεις ξένων τουριστών. Τέλος το Συμβούλιο ανέφερε ότι σημειώθηκε πρόοδος στον κατασκευαστικό κλάδο, συμπεριλαμβανομένης της ταχύτερης έκδοσης οικοδομικών αδειών και ότι η Σερβία αναμένει 4,5 δις ευρώ ΑΞΕ το 2023.

- ✓ **Στοιχεία αγροτικής παραγωγής**
Σύμφωνα με ανακοίνωση της Στατιστικής Υπηρεσίας, με βάση τις τρέχουσες συνθήκες καλλιέργειας, η απόδοση σιταριού αναμένεται στους 3.755.000 τόνους, αυξημένη κατά 20,8% σε σχέση με πέρυσι, η καλλιέργεια ζαχαροτεύλων αυξημένη κατά 20 %, καλαμποκιού κατά 1,5 %, ηλιάνθου κατά 4,3 % και σόγιας 10,3 %. Αντίθετα η παραγωγή σμέουρων αναμένεται ότι θα μειωθεί κατά 15% και των κερασιών κατά 11,9 % έναντι του 2022. Σε σύγκριση με το μέσο όρο της δεκαετίας (2013–2022), η απόδοση σιταριού υπολογίζεται ότι θα αυξηθεί κατά 36,2%, ενώ οι εκτάσεις σόγιας αυξήθηκαν κατά 4,6% και ηλιάνθου κατά 14,8%. Από την άλλη πλευρά, οι εκτάσεις καλαμποκιού συρρικνώθηκαν κατά 5,2 % και ζαχαρότευλων κατά 12,8 %.
Η απόδοση βατόμουρου αναμένεται φέτος 40 % μικρότερη λόγω της κακοκαιρίας στις περιοχές Ivanjica και Agilje, η οποία κατέστρεψε τις φυτείες, καθώς και της πιθανότητας οι παραγωγοί να σταματήσουν να μαζεύουν σμέουρα – όπως πρόσφατα ανακοίνωσαν -εάν δεν αυξηθούν οι τιμές αγοράς. Ειδικότερα σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Ένωσης Παραγωγών Βατόμουρου της Σερβίας, Dobrinjoje Radovic, η τιμή παραγωγού σμέουρων είναι 350 RSD ανά κιλό και οι συλλέκτες μπορούν να μαζέψουν περίπου 25 κιλά την ημέρα – συνολικής αξίας περίπου 5.000 RSD, με ημερομίσθιο περίπου 4.000 RSD. Αναμένεται επίσης κακής ποιότητας συγκομιδή βύσσινου και κερασιού στη νότια Σερβία, και ειδικότερα στην περιοχή της Μερσίνιας, ενώ η απόδοση ήταν μέτρια και ανέρχεται σε περίπου οκτώ έως δέκα τόνους ανά στρέμμα. Η τιμή παραγωγού μειώθηκε από 60 RSD ανά κιλό σε 40 RSD.
Τέλος, ο Διευθυντής της Κτηνιατρικής Υπηρεσίας, Μίλος Πέτροβιτς, ανακοίνωσε ότι 3.303 χοίροι υποβλήθηκαν σε ευθανασία λόγω της εμφάνισης αφρικανικής πανώλης των χοίρων.

Εμπόριο-Επιχειρηματικότητα

- ✓ **Στοιχεία Οργανισμού Μητρώου Επιχειρήσεων περί ίδρυσης εταιρειών**
Σύμφωνα με τον Οργανισμό Μητρώου Επιχειρήσεων, το α' εξάμηνο του τρέχοντος έτους, εγγραφήκαν στο μητρώο συνολικά 27.579 οικονομικές οντότητες - 5.092 εταιρείες και 22.487 ελεύθεροι επαγγελματίες. Σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2022, ο ελεύθεροι επαγγελματίες αυξήθηκαν κατά 11,07%, ενώ οι εταιρείες μειώθηκαν κατά 9,34%.
Οι περισσότερες από τις νέες εταιρείες αφορούν τους τομείς του μη εξειδικευμένου χονδρικού εμπορίου, της κατασκευής κτιρίων, των συμβουλευτικών υπηρεσιών και του προγραμματισμού Η/Υ. Οι περισσότεροι νέοι επιχειρηματίες δραστηριοποιούνται στους τομείς των συμβουλευτικών υπηρεσιών, της εστίασης, του προγραμματισμού Η/Υ της κομμωτικής και της αισθητικής. Συνολικά 17.751 επιχειρηματικές οντότητες έχουν διαγραφεί από το Μητρώο, εκ των οποίων οι 6.090 ήταν εταιρείες -τρείσήμισι φορές περισσότερες από το α' εξάμηνο του 2022- και 11.661 ελεύθεροι επαγγελματίες, 9,9% λιγότερο από την αντίστοιχη περσινή περίοδο.
- ✓ **Εξαγορά της Globaltel από την Telekom Serbia**
Σύμφωνα με τον Οργανισμό Μητρώου Επιχειρήσεων, η εταιρεία ασύρματων τηλεπικοινωνιών Globaltel ανήκει πλέον στην κρατική Telekom Serbia. Η Globaltel ανήκε στο παρελθόν στην Pink Media Group του Zeljko Mitrovic (55%) και στην Proceso DOO (45%). Η αλλαγή ιδιοκτησίας πραγματοποιήθηκε την 13η Ιουλίου, χωρίς ωστόσο να γίνει γνωστή η αξία της συγχώνευσης, η οποία φημολογείται ότι ανήλθε στα 17 εκατομμύρια ευρώ, το οποίο ωστόσο διέψευσε ο Διευθύνων Σύμβουλος της κρατικής εταιρείας τηλεπικοινωνιών, Βλαντιμίρ Λούσιτς. Σημειώνεται ότι η Telekom Serbia έχει αγοράσει έναν αριθμό μικρότερων παρόχων καλωδιακών υπηρεσιών τα τελευταία χρόνια, πληρώνοντας, όπως λένε οι ειδικοί, υψηλότερες από τις τιμές της αγοράς.
- ✓ **Η αξία των σερβικών εξαγωγών ΤΠΕ στο 1,3 δισ. ευρώ τους πρώτους πέντε μήνες του 2023**
Σύμφωνα με δήλωση της Πρωθυπουργού της Σερβίας, Άνα Μπερνάμπιτς, τους πρώτους πέντε μήνες του 2023, οι σερβικές εξαγωγές υπηρεσιών ΤΠΕ ανήλθαν σε περίπου τα 1,3 δισεκατομμύρια ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 41% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2022. Η ΠΘ πρόσθεσε επίσης ότι τα τελευταία επτά έτη, ο τομέας των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) έχει γίνει ένας από τους τρεις βασικούς κινητήρες της ανάπτυξης της σερβικής οικονομίας. Κατά τη διάρκεια της παρουσίασης του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» στο Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο του Βελιγραδίου, η κα Μπερνάμπιτς υπενθύμισε ότι το περασμένο έτος αποτέλεσε έτος ρεκόρ με εξαγωγές ΤΠΕ αξίας 2,7 δισ. ευρώ.

Χρηματοδότηση - Ανταγωνισμός-Διεθνή- Επενδύσεις

- ✓ **Demostat: Η Σερβία επιδιώκει επαναπρογραμματισμό του κινεζικού χρέους**
Σύμφωνα με τη διαδικτυακή ιστοσελίδα Demostat, η κυβέρνηση της Σερβίας επιδιώκει την αναδιάρθρωση του χρέους της έναντι των Κινέζων πιστωτών. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Διοίκησης Δημοσίου Χρέους, οι υποχρεώσεις της Σερβίας προς την Export Import Bank of China, ανέρχονται σε 2,26 δισ. ευρώ. Επιπλέον, υπάρχει επίσης χρέος 23,78 εκατ. ευρώ προς το ουγγρικό υποκατάστημα της Τράπεζας της Κίνας για την κατασκευή υποδομών αποχέτευσης σε 11 πόλεις σε όλη τη Σερβία. Τέλος, υπογραμμίζεται ότι πέραν του τρέχοντος χρέους η Σερβία έχει υπογράψει συμφωνίες δανεισμού με την Κίνα συνολικού ύψους 4,3 δισ. ευρώ.

✓ **Χάρτης επενδυτικών ευκαιριών στη Σερβία**

Κατά τη διάρκεια του φόρουμ με τίτλο «Πρώτηση Βιώσιμων Επενδύσεων», το οποίο διοργανώθηκε από την Κυβέρνηση της Σερβίας και το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών (UNDP), έγινε παρουσίαση του «Χάρτη των Επενδυτικών Ευκαιριών στη Σερβία σύμφωνα με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (SDGs)». Το φόρουμ διοργανώθηκε με στόχο να παρακινήσει τις εταιρείες να εντάξουν στους στόχους την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, την προστασία του περιβάλλοντος και την ευημερία της κοινωνίας.

Ο χάρτης προσδιορίζει τα πεδία και τα μοντέλα για επενδύσεις στη Σερβία που συμβάλλουν στην υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) και τα οποία είναι επίσης σύμφωνα με τις εθνικές αναπτυξιακές ανάγκες και προτεραιότητες της Κυβέρνησης της Σερβίας. Τα ακόλουθα πεδία επισημάνθηκαν ως τα πιο ελκυστικά για βιώσιμες επενδύσεις: παραγωγή φρέσκων φρούτων και λαχανικών, βιολογική γεωργία, παραγωγή ηλιακής ενέργειας και κατασκευή αιολικών πάρκων, ανάπτυξη και εφαρμογή έξυπνων τεχνολογιών στη γεωργία, ανάπτυξη προηγμένων προϊόντων και υπηρεσιών λογισμικού, παροχή υπηρεσιών διαχείρισης απορριμμάτων, κατασκευή και διαχείριση λιμενικών υποδομών, κατασκευή ενεργειακά αποδοτικών οικιστικών εγκαταστάσεων, παραγωγή και προμήθεια φαρμάκων, ανάπτυξη και παροχή ψηφιακών και εξειδικευμένων υπηρεσιών υγείας και χρήση της βιοτεχνολογίας στην ιατρική.

Στον Χάρτη, οι δυνητικοί επενδυτές μπορούν να βρουν πληροφορίες σχετικά με το πόσα χρήματα πρέπει να επενδυθούν σε μεμονωμένα έργα σε αυτούς τους τομείς, τι είδους απόδοση της επένδυσης μπορούν να περιμένουν και σε ποια χρονική περίοδο, πώς αυτό το είδος επένδυσης εναρμονίζεται με εθνικές αναπτυξιακές προτεραιότητες κ.ά.. Ο Χάρτης είναι διαθέσιμος στον σύνδεσμο: <https://sdginvestorplatform.undp.org/country/serbia>.

EXPO 2027

Στα μέσα Ιουλίου δημοσιεύτηκε ο διαγωνισμός για τη **δεύτερη φάση σχεδιασμού υποδομών** από το Νέο Βελιγράδι στο Surcin. Ειδικότερα, δημοσιεύθηκε Διαγωνισμός για την προετοιμασία της τεχνικής τεκμηρίωσης για την κατασκευή ενός «διαδρόμου» υποδομών από το Νέο Βελιγράδι στο Surcin, ο οποίος θα υποστηρίξει τις μονάδες του Εθνικού Σταδίου και του κέντρου EXPO που θα κατασκευασθούν στο Surcin. Η αξία του έργου έχει υπολογιστεί σε 23 εκατ. RSD και περιλαμβάνει τεχνική τεκμηρίωση για την κατασκευή υδροτεχνικών εγκαταστάσεων εντός του υπάρχοντος κρατικού δρόμου (το τμήμα από Νέο Βελιγράδι έως Surcin, καθώς και τη συνέχιση του αυτοκινητόδρομου E763, Βελιγράδι-Ποζέγκα). Το έργο θα επιτρέψει την αμφίδρομη παροχή νερού (στη φάση I, από την κατεύθυνση του Surcin) και στη φάση II, από την περιοχή του Νέου Βελιγραδίου, καθώς και την αποστράγγιση όλων των λυμάτων (στη φάση I, ένα μέρος των λυμάτων κατευθύνεται προς το Αποχετευτικό Σύστημα Batajnica), και σε αυτή τη φάση, ένα μέρος αυτών θα κατευθύνεται προς το Κεντρικό Αποχετευτικό Σύστημα, μέχρι να κατασκευαστούν οι πρωτογενείς δομές του Αποχετευτικού Συστήματος Batajnica. Ο διαγωνισμός «έκλεισε» στις 24 Ιουλίου.

Υπενθυμίζεται ότι η Σερβία επιλέχθηκε να φιλοξενήσει την παγκόσμια έκθεση Expo 2027, η οποία ως καθαρή επένδυση σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου της Σερβίας (CCIS), κ. Marko Cadez, υπολογίζεται σε 300 εκ ευρώ. Η εξειδικευμένη EXPO 2027, με θέμα «Παιχνίδι για την Ανθρωπότητα – Αθλητισμός και Μουσική για Όλους», θα διεξαχθεί στο Βελιγράδι από τις 15 Μαΐου έως τις 15 Αυγούστου 2027.

Το συγκρότημα EXPO 2027, περιλαμβάνει την κατασκευή του Εθνικού Σταδίου και του συνοδευτικού οικιστικού, εμπορικού και εκθεσιακού χώρου, τα οποία θα εκτείνονται σε περίπου 167 εκτάρια. Ειδικότερα για το συγκρότημα EXPO 2027 προγραμματίζονται 113 εκτάρια, για τον εκθεσιακό χώρο 83,1 εκτ., για τις πλευρικές δυνατότητες φιλοξενίας 6,9 εκτάρια, ενώ τα συνοδευτικά εμπορικά χαρακτηριστικά θα επεκταθούν σε 22,9 εκτάρια.. Το υπόλοιπο θα αποτελείται από ανοικτούς χώρους κυκλοφορίας, πράσινο κ.ά.

Υπενθυμίζεται επίσης ότι, μετά τη διαδικασία του διαγωνισμού, το Υπουργείο Οικονομικών ανέθεσε τη διαχείριση του έργου, την επίβλεψη εμπειρογνομόνων και τη λειτουργία της κατασκευής του Εθνικού Σταδίου σε κοινοπραξία η οποία αποτελείται από τη Διεύθυνση Κτιρίων της Σερβίας (Gradjevinska Direkcija Srbije), την Biro Utiber από το Novi Sad και δύο συγγκεικές εταιρείες, την Utiber Road Investment Ltd. και τη VIKOTI Mernok Iroda Kft. Η αξία του διαγωνισμού ανήλθε σε 1,65 δισ. RSD (περίπου 14 εκατ. ευρώ).

Σύμφωνα με ανακοίνωση του Γραμματέα για θέματα Ενέργειας του Δήμου Βελιγραδίου κ. Ντούσαν Ράκιτς, ο Δήμος θα αναθέσει σε ιδιώτες επενδυτές, το έργο, υπό τη μορφή ΣΔΙΤ, για την εγκατάσταση μονάδων πράσινης ενέργειας για τη θέρμανση και ψύξη ολόκληρου του μελλοντικού συγκροτήματος EXPO στο Surcin, το οποίο θα βασίζεται σε ένα σύστημα αντλιών θερμότητας και ηλιακών μονάδων παραγωγής ενέργειας. Το έργο «Surcinsko Polje» ή «Mini-City» περιλαμβάνει πολλές εγκαταστάσεις εμπορικού κυρίως σκοπού, όπως το κέντρο EXPO, το εθνικό στάδιο, εμπορικό κέντρο, ο αθλητικό κέντρο, ξενοδοχεία, ένα συγκρότημα κατοικιών κ.ά..

Ο Υπουργός Οικονομικών της Σερβίας, Sinisa Mali, δήλωσε πρόσφατα ότι η EXPO 2027 αποτελεί «το μεγαλύτερο κατασκευαστικό εγχείρημα σε αυτή την περιοχή της Ευρώπης», ενώ οι επισκέπτες αναμένεται να ξεπεράσουν τα τρία εκατομμύρια επισκέπτες μόνο το 2027, αποφέροντας έσοδα άνω του 1 δισεκατομμυρίου ευρώ στη Σερβία. Πρόσθεσε επίσης ότι η Σερβία θα φιλοξενήσει περισσότερες από 120 χώρες και ότι αυτή τη στιγμή το Βελιγράδι είχε διαθέσιμες 11.400 κλίνες οι οποίες θα πρέπει να διπλασιαστούν έως το 2027.

Εκπρόσωποι της ξενοδοχειακής βιομηχανίας ανακοίνωσαν ότι για τη διεξαγωγή της EXPO 2027 είναι απαραίτητη η κατασκευή περισσότερων ξενοδοχείων, τουλάχιστον 130, η κατασκευή των οποίων ωστόσο είναι ακριβή και τα επιτόκια δανεισμού είναι υψηλά, γεγονός που το καθιστά ασαφές αν θα αποφέρουν ικανοποιητικές αποδόσεις. Σύμφωνα με τον Bojan Matijevic, συνιδιοκτήτη της εταιρείας Matijevic που διαχειρίζεται το ξενοδοχείο Centar Beograd, η ανέγερση ενός ξενοδοχείου χρειαζόταν συνήθως περίπου τρία χρόνια - εάν η κατασκευή ενός ξενοδοχείου ξεκινούσε τώρα, τα επόμενα τέσσερα χρόνια ο επενδυτής θα έπρεπε να πληρώσει το 40% σε τόκους για το δάνειο που έλαβε για να χρηματοδοτήσει την κατασκευή.

Μεταφορές – Υποδομές – Κατασκευαστικά

✓ Κοινό Σύστημα Είσπραξης Διοδίων σε Σερβία, Βόρεια Μακεδονία και Αλβανία από 1η Ιουλίου.

Την 1^η Ιουλίου ξεκίνησε η λειτουργία του κοινού συστήματος εισπραξης διοδίων μεταξύ της Το Σερβίας, της Βόρειας Μακεδονίας, και της Αλβανίας. Το εν λόγω έργο είχε ανακοινωθεί τον Σεπτέμβριο του 2021 στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Open Balkan. Σύμφωνα με ανακοίνωση του Υπουργού Υποδομών, Κατασκευών και Μεταφορών της Σερβίας, σε εξέλιξη βρίσκονται οι εργασίες για την εισαγωγή του ίδιου συστήματος στην Κροατία και τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη.

Τέλος, ο κ. Βέσιτς είπε επίσης, ότι ελπίζει ότι μια παρόμοια συμφωνία θα μπορούσε να επιτευχθεί και με την Ελλάδα μέχρι το τέλος του 2023.

- ✓ **Ξεκινούν οι εργασίες ανακατασκευής του σιδηροδρόμου από τη Νις στο Ντιμιτρόβγκραντ**
Ο Υπουργός Κατασκευών, Μεταφορών και Υποδομών της Σερβίας, Γκόραν Βέσιτς ανακοίνωσε ότι η ανακατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής από τη Νις προς το Ντιμιτρόβγκραντ θα ξεκινήσει τον Αύγουστο. Σύμφωνα με τον ίδιο το πρώτο στάδιο του διαγωνισμού έχει ολοκληρωθεί και τώρα αναζητούνται οικονομικές προσφορές από τις εταιρείες που πέρασαν τον πρώτο γύρο. Επιπλέον, πρόσθεσε ότι συζητά για κοινά έργα με την κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας, και ειδικότερα για τη σιδηροδρομική γραμμή από τη Νις προς τα Σκόπια, με την κυβέρνηση της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης για τον σιδηρόδρομο από το Βελιγράδι στο Σεράγεβο, με την κυβέρνηση της Ουγγαρίας για τον σιδηρόδρομο από τη Σουμπότιτσα προς τη Μπάγια, καθώς και με την κυβέρνηση της Βουλγαρίας για τον σιδηρόδρομο από το Νεγκότιν στο Βίντιν. Τέλος, ανέφερε ότι ο νόμος για τη διαλειτουργικότητα των σιδηροδρομικών μεταφορών είχε εγκριθεί το οποίο συνεπάγεται την εναρμόνιση όλων των σιδηροδρομικών κανονισμών με τους κανονισμούς
- ✓ **Ρωσογερμανικό σχέδιο για την ανοικοδόμηση του σιδηροδρόμου Βελιγραδίου-Μπαρ**
Η δημόσια εταιρεία σιδηροδρόμων Serbian Railways Infrastructure υπέβαλε στο Υπουργείο Προστασίας του Περιβάλλοντος αίτημα για τον καθορισμό του πεδίου και του περιεχομένου της μελέτης εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου της ανακατασκευής της σιδηροδρομικής γραμμής Βελιγραδίου-Μαυροβουνίου και ειδικότερα για το τμήμα Valjevo-Vrbnica. Αυτό το τμήμα αναμένεται να ανακατασκευαστεί πλήρως μετά από σχεδόν 5 δεκαετίες από τη πρώτη θέση σε λειτουργία του σιδηροδρόμου Βελιγραδίου-Μπαρ. Την προκαταρκτική μελέτη εκπόνησε η Deutsche Bahn για τη ρωσική RZD International, που είναι ο ανάδοχος του έργου, και αφορά την ανακατασκευή διαδρομής, συνολικού μήκους 210 χιλιομέτρων.
- ✓ **Κατασκευή περιφερειακής οδού και ανακατασκευή του σιδηροδρόμου Βελιγράδι -Σιντ**
Ο Υπουργός Κατασκευών, Μεταφορών και Υποδομών της Σερβίας, Γκόραν Βέσιτς ανακοίνωσε την ανακατασκευή του κρατικού δρόμου στο Μόροβιτς, κοντά στο Σιντ, όπως και τον περιφερειακό δρόμο της πόλης του Σιντ, καθώς και την ανακατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής Βελιγραδίου-Σιντ (σύνορα με Κροατία), η οποία θα συνδεθεί με τις γραμμές προς Ζάγκρεμπ, Λιουμπλιάνα, Βιέννη και Βενετία,.

Ενέργεια- Περιβάλλον

- ✓ **Παρουσίαση του Εθνικού Σχεδίου της Σερβίας για την Ενέργεια και το Κλίμα**
Στις 11 Ιουλίου πραγματοποιήθηκε η πρώτη παρουσίαση του Ολοκληρωμένου Εθνικού Σχεδίου Ενέργειας και Κλίματος (INECP ή NECP) της Σερβίας και της Έκθεσης Στρατηγικής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, στο Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου της Σερβίας (PKS) στο Βελιγράδι. Υπεύθυνη για τη σύνταξη των δύο κειμένων και την παρουσίαση ήταν η ελληνική εταιρεία LDK Consultants σε συνεργασία με το Ελληνικό Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ), στο πλαίσιο του έργου της Ευρωπαϊκής Προενταξιακής Βοήθειας IPA II: «Further Development of Energy Planning Capacity».
Τα δύο σχέδια κειμένων έχουν κατατεθεί για Δημόσια Διαβούλευση, από τις 13 Ιουνίου έως τις 28 Ιουλίου για το NECP, και από τις 22 Ιουνίου έως τις 5 Αυγούστου για την Έκθεση ενώ το τελικό σχέδιο αναμένεται να παρουσιασθεί τον Σεπτέμβριο και να κατατεθεί προς ψήφιση από το Κοινοβούλιο. Η διαδικασία διαβούλευσης πραγματοποιείται ηλεκτρονικά και περιλαμβάνει και

διασυννοριακές διαβουλεύσεις με γειτονικές χώρες. Ο σύνδεσμος για τα σχόλια και τη λήψη των δύο εγγράφων (στη σερβική και την αγγλική) είναι ο ακόλουθος:

<https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/61/1> .

Σύμφωνα με τους ομιλητές, στους βασικούς στόχους του σχεδίου περιλαμβάνεται η αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στο 45%, η ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης και η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 40,3%, σε σχέση με τα επίπεδα του 1990. Ο στόχος για το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας έχει τεθεί στο 33,6% αυτής και ειδικότερα για την ακαθάριστη τελική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο 45%.

Οι εν λόγω στόχοι συνεπάγονται την κατασκευή νέων ηλιακών και αιολικών πάρκων, συνολικής ισχύος 3,4 GW καθώς και ενός νέου σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας φυσικού αερίου ισχύος 350 MW. Για την επίτευξή τους έχουν καθορισθεί 150 μέτρα/δράσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν, συμπεριλαμβανομένων 70 μεταρρυθμίσεων, καθώς και επενδύσεις εκτιμώμενου ύψους 27,4 δισ. ευρώ έως το 2030.

✓ **Επενδύσεις ύψους 320 εκατ. ευρώ στο δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας**

Η υπουργός Ορυχείων και Ενέργειας της Σερβίας Dubravka Đedović ανακοίνωσε επενδύσεις ύψους 320 εκατ. ευρώ για την ενίσχυση και την αυτοματοποίηση του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και την αντικατάσταση μετασχηματιστών και παλαιών μετρητών. Πρόσθεσε επίσης ότι η Εθνοσυνέλευση συζητά επί του παρόντος μια πρόταση νόμου για την παροχή εγγυήσεων για ένα πακέτο δανείων για τον διαχειριστή συστήματος διανομής Elektrodistribucija Srbije (EDS) ύψους 50 εκατομμυρίων ευρώ. Σύμφωνα με την ίδια οι επερχόμενες επενδύσεις αποσκοπούν στη τη μείωση των απωλειών στο δίκτυο διανομής και τον εντοπισμό σημείων βλαβών στο σύστημα.

Η EDS υπέγραψε πρόσφατα δανειακές συμβάσεις, ύψους 40 εκατ. ευρώ με τη θυγατρική της Ουγγρικής OTP Bank στη Σερβία, καθώς και 10 εκατ. ευρώ από το τοπικό υποκατάστημα της Ιταλικής Banca Intesa. Τα δάνεια λήγουν σε επτά χρόνια, συμπεριλαμβανομένης τριετούς περιόδου χάριτος, και προορίζονται για την αναβάθμιση του δικτύου στις περιοχές των πόλεων Kraljevo, Niš και Kragujevac.

Επιπλέον, σύμφωνα με την Υπουργό προετοιμάζονται επίσης τα νομοσχέδια τα οποία θα επιτρέψουν την εισαγωγή έξυπνων μετρητών ηλεκτρικής ενέργειας σε όλη τη χώρα και η οποία θα πρέπει να ξεκινήσει στις αρχές του 2024. Η συνολική αξία του έργου ανέρχεται σε 110 εκατ. ευρώ, ενώ η EDS είχε υπογράψει το 2021 δανειακή σύμβαση ύψους 80 εκατ. ευρώ με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης.

Αξίζει τέλος να σημειωθεί ότι η Schneider Electric ανακοίνωσε πρόσφατα ότι υπέγραψε σύμβαση 140 εκατομμυρίων ευρώ με τη Σερβία για την παράδοση εξοπλισμού μέσης τάσης και λογισμικού διαχείρισης δικτύου.

✓ **Συμφωνία για πακέτο οικονομικής βοήθειας της ΕΕ για τη Σερβία 200 εκατ. ευρώ- Έργα Επεξεργασίας Λυμάτων σε Ζλάτιμπορ και Μοραβίτσα**

Στις 21 Ιουνίου υπεγράφη από την Υπουργό Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης της Σερβίας, Tanja Miscevic, και τον Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της ΕΕ στη Σερβία, Emanuele Giaufret, συμφωνία οικονομικής βοήθειας της ΕΕ για τη Σερβία ύψους 200 εκατ. ευρώ. Το «πακέτο» βοήθειας περιλαμβάνει επιχορηγήσεις ύψους 162 εκατ. ευρώ και η πλειονότητα των κονδυλίων προορίζεται για την υλοποίηση της πράσινης ατζέντας, και ιδίως το την κατασκευή υποδομών επεξεργασίας λυμάτων και αποχέτευσης.

Τα πρώτα έργα που αναμένεται να χρηματοδοτηθούν είναι η δημιουργία αποχετευτικού συστήματος στις περιοχές Ζλάτιμπορ και Μοραβίτσα, τα οποία αναμένεται να προκηρυχθούν έως τα τέλη του 2023. Σύμφωνα με την Υπουργό το συνολικό κονδύλι για το έργο θα ανέλθει σε 74

εκατομμύρια ευρώ, ενώ θα ακολουθήσουν δύο μεγάλα και σημαντικά προγράμματα για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και το κράτος δικαίου, αξίας περίπου 30 εκατ. ευρώ. Τέλος, πρόσθεσε ότι το σχέδιο δράσης για το 2024, είναι υπό προετοιμασία.

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Βελιγραδίου, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-belgrade@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ-Βελιγραδίου τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.